

Kommunstyrelsen (för yttrande)
Förskole- och grundskolenämnden (för yttrande)
Kommunfullmäktige (för kännedom)

Granskning avseende likvärdig skola

Vi har låtit genomföra en granskning avseende likvärdig skola. Syftet med granskningen har varit att bedöma om För- och grundskolenämnden och Kommunstyrelsen genom produktionsutskottet (hädanefter benämnda 'revisionsobjekten') säkerställt en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i skolan. Med likvärdighet avses i granskningen att personella resurser samt insatser för stöd och stimulans fördelas utifrån elevernas förutsättningar och behov.

Efter genomförd granskning är den sammanfattande bedömningen att revisionsobjekten inte helt har säkerställt en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdig skola. Nedan redovisas de väsentliga avvikelser som granskningen identifierat.

Baserat på granskningen bedömer vi att strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet under läsåret 2019/2020 inte har gett revisionsobjekten en samlad och uppdaterad bild av de kommunala grundskoleenheternas olika resultat, centrala förutsättningar och behov.

Vi anser vidare att det delade huvudmannaskapet mellan revisionsobjekten innebär en otydlighet vilken instans som systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen, vilket innefattar en inblick på enhetsnivå. Vår bedömning är att otydligheten inte minskat i och med avvecklandet av produktionsstyrelsen 2019 till förmån för inrättandet av ett produktionsutskott under Kommunstyrelsen.

Detta bedömer vi få till konsekvens att inget av revisionsobjekten tagit del av:

- dokumenterad uppföljning och analys av fördelning av personella resurser på enhetsnivå.
- uppföljning av utfallet för verksamhetsförstärkning på enhetsnivå eller övrig uppföljning och analys avseende extra anpassningar och särskilt stöd.
- dokumenterad uppföljning och analys avseende elever i behov av extra stimulans.

Då revisionsobjekten inte tar del av löpande dokumenterad uppföljning och analys avseende enheternas olika förutsättningar gällande personella resurser samt stöd och stimulans anser vi att det saknas förutsättningar för huvudmannen i form av Förskole- och grundskolenämnden och

ÖSTERÅKERS KOMMUN
Revisorerna

Kommunstyrelsen genom produktionsutskottet att analysera och besluta om åtgärder utifrån uppkomna behov på längre sikt.

Genom ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete kan en huvudman regelbundet och systematiskt följa verksamheten och vidta åtgärder som bygger på egna analyser och lokala förutsättningar.

Vi rekommenderar mot ovanstående bakgrund revisionsobjekten att säkerställa att de nya formerna för det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs på ett sådant sätt att det är förenligt med Skollagen och Skolverkets allmänna råd. Det innebär ett förtydligande i att revisionsobjekten, utifrån sina respektive uppdrag som huvudman, systematiskt och kontinuerligt planerar, följer upp, analyserar och vidtar åtgärder inom verksamheten utifrån identifierade brister på enhets- och huvudmannanivå.

Ett alternativt förfarande kan vara att antingen Förskole- och grundskolenämnden eller Kommunstyrelsen genom produktionsutskottet får ett tydligt ansvar för huvudmannens hela systematiska kvalitetsarbete.

Vidare bör roll- och ansvarsfördelningen mellan revisionsobjekten tydliggöras och dokumenteras vad gäller de olika delar av ansvaret som huvudman som åligger kommunen enligt Skollagen.

Vi översänder revisionsrapporten till Kommunstyrelsen och Förskole- och grundskolenämnden med begäran om yttrande rörande åtgärder utifrån granskningens resultat och rekommendationer. Yttrandet emotses senast den 10 december 2020.

För Österåkers kommuns revisorer, 2020-09-30

Bengt Olin
Ordförande i kommunrevisionen

Likvärdig skola

Österåkers kommun

September 2020

Ellen Röllgårdh, revisionskonsult

Michaela Nyman, revisionskonsult

Viktor Prytz, certifierad kommunal revisor

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Inledning	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Syfte och revisionsfråga	6
1.3 Revisionskriterier	7
1.4 Avgränsning	7
1.5 Metod	7
2. Grundskolan i Österåkers kommun	8
3. Iakttagelser och bedömningar	9
3.1 Ändamålsenliga förutsättningar	10
3.2 Uppföljning och analys	15
3.3. Åtgärder för bristande likvärdighet	18
4. Revisionell bedömning	22
4.1 Rekommendationer	23
5. Bilagor	24

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av Österåkers kommun förtroendevalda revisorer genomfört en granskning avseende likvärdig skola. Syftet med granskningen har varit att bedöma om för- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet säkerställt en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i skolan avseende att personella resurser fördelas utifrån elevernas förutsättningar och behov, samt insatser för stöd och stimulans. Det innebär att för- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet ska säkerställa att det inte finns skillnader mellan skolorna och eleverna. Granskning har även syftat till att bedöma om den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Vår samlade revisionella bedömning är att för- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet inte helt har säkerställt en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdig skola.

Säkerställer förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet ändamålsenliga förutsättningar genom styrning och ledning av verksamheten?

Vi bedömer att revisionsfrågan är uppfylld. Vi konstaterar att rektor beslutar om den interna tjänstefördelningen utifrån de medel som tilldelas den kommunala skolenheten i form av grundbelopp och verksamhetsförstärkning samt andra sökbara och viktade resurser.

Vi ser i den nationella statistiken och kommunens egen statistik att tillgången på personal till del skiljer sig åt mellan enheterna. Vi konstaterar dock att tillgången till behörig pedagogisk personal, elevhälsopersonal och övrig personal uppfattas som likvärdigt fördelad inom kommunens verksamheter av representanter från verksamhetens olika nivåer.

Vi konstaterar att det finns en gemensam rutin för de kommunala grundskolorna och ett implementerat arbetssätt på skolenheterna för extra anpassningar och särskilt stöd som förefaller likvärdigt. Vi noterar att det inte finns skriftliga rutiner avseende arbetet med att säkerställa extra stimulans för de elever som är i behov av det. Av intervjuer framkommer dock att dessa elever uppmärksammas inom arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

Görs dokumenterade uppföljningar och analyser som redovisas till förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet?

Vi bedömer att revisionsfrågan inte är uppfylld. Vi konstaterar att strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet under läsåret 2019/2020 inte gett förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet en samlad och uppdaterad bild av de kommunala grundskolenheternas olika resultat, centrala förutsättningar och behov. Vi anser att det delade huvudmannskapet mellan förskole-

och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet innebär en otydlighet i vilken instans som systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen, vilket innefattar en inblick på enhetsnivå.

Det görs en dokumenterad uppföljning till förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen på aggregerad nivå avseende personella resurser i relation till förskole- och grundskolenämndens mål avseende lärarbehörighet. Förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet har dock inte tagit del av dokumenterad uppföljning och analys av fördelning av personella resurser på enhetsnivå.

Vi konstaterar att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet inte har tagit del av någon uppföljning av utfallet för verksamhetsförstärkning på enhetsnivå eller övrig uppföljning och analys avseende extra anpassningar och särskilt stöd. Det saknas därför underlag som i enlighet med Skolverkets allmänna råd säkerställer att huvudmannen har en bild av om rektorn för en skolenhet har tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd. Vi konstaterar att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet inte tar del av dokumenterad uppföljning och analys avseende elever i behov av extra stimulans.

Vidtar förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet?

Vi bedömer att revisionsfrågan delvis är uppfylld. Vi konstaterar att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet vidtagit åtgärder utifrån Skolinspektionens tillsyn 2018. Åtgärderna syftar till att stärka likvärdigheten avseende tillgången till elevhälsa och strukturen för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Under det senaste året har kommunstyrelsen genom produktionsutskottet även fattat beslut om att inrätta ytterligare en resursgrupp för att möta elevers behov av särskilt stöd.

Vi kunde i revisionsfråga två konstatera att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet inte tar del av löpande dokumenterad uppföljning och analys avseende enheternas olika förutsättningar gällande personella resurser samt stöd och stimulans. Därmed anser vi att det saknas förutsättningar för huvudmannen i form av förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet att analysera och besluta om åtgärder utifrån uppkomna behov på längre sikt. Genom ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete kan en huvudman regelbundet och systematiskt följa verksamheten och vidta åtgärder som bygger på egna analyser och lokala förutsättningar.

Rekommendationer

Utifrån granskningens iakttagelser lämnar vi följande rekommendationer till förskole- och grundskolenämnden samt kommunstyrelsen:

- Säkerställ att de nya formerna för det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs på ett sådant sätt att det är förenligt med skollagen och Skolverkets allmänna råd. Det

innebär ett förtydligande i att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet, utifrån sina respektive uppdrag som huvudman, systematiskt och kontinuerligt planerar, följer upp, analyserar och vidtar åtgärder inom verksamheten utifrån identifierade brister på enhets- och huvudmannanivå. Ett alternativt förfarande kan vara att antingen förskole- och grundskolenämnden eller kommunstyrelsen genom produktionsutskottet får ett tydligt ansvar för huvudmannens hela systematiska kvalitetsarbete.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Skolan ska vara likvärdig och alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet enligt skollagen. Skolan ska dessutom arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. Brister i likvärdighet kan bero på en rad olika faktorer. Enligt skollagen innehåller begreppet likvärdighet flera olika aspekter:

- Tillgång till lika utbildning
- Lika kvalitet på utbildningen
- Skolans uppdrag att kompensera för skillnader i elevernas förutsättningar.

Inom Österåkers kommun är huvudmannaansvaret för kommunalt drivna grundskolor fördelat, dels mellan kommunstyrelsen, som genom sitt produktionsutskott ansvarar för själva driften av verksamheten, dels förskole- och grundskolenämnden.

En utmaning inom den kommunala grundskola är att det är fortsatt brist på behöriga lärare. Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola är 2018 78,4% medan strukturellt liknande kommuner har en andel på 84,5% och riket 82,1%.

Brist på behöriga lärare utgör en risk för kvalitén i undervisningen, likvärdigheten i skolan samt kommunens arbete med digitalisering i skolan. Vidare har det under 2019 framkommit att det finns frågetecken kring tillgång till särskilt stöd för de elever som behöver det.

Kommunens revisorer har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att göra en granskning inom ovan rubricerat område.

1.2 Syfte och revisionsfråga

Granskningens syfte är att bedöma om förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet säkerställer en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i grundskolan avseende

- personella resurser fördelas utifrån elevernas förutsättningar och behov (behörig personal, duktiga pedagoger, elevhälsa)
- insatser för stöd och stimulans

Det innebär att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet ska säkerställa att det inte finns skillnader mellan skolorna eller eleverna. Granskningen syftar även till bedöma om den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Revisionsfrågor:

- Säkerställer förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet ändamålsenliga förutsättningar genom styrning och ledning av verksamheten?
- Görs dokumenterade uppföljningar och analyser som redovisas till förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet?
- Vidtar förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet?

Första frågan utgör grund för bedömning av ändamålsenlighet. Fråga två och tre utgör grund för bedömning av intern kontroll.

1.3 Revisionskriterier

- 6 kap. 6 § kommunallagen
- 1 kap. 4, 8, 9 §§, 2 kap. 8 §, 4 kap. 3–7 §§ skollagen, Lgr 11 kap. 1 Skolans värdegrund och uppdrag (likvärdig utbildning)
- 2 kap. 8, 8a, 13, 17-18, 25, 29 §§ skollagen samt 33 § införelagen
- 3 kap. 5a och 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektorns ansvar, Skolverkets allmänna råd Extra anpassning, särskilt stöd och åtgärdsprogram
- Skolverkets allmänna råd Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet
- Kommunala riktlinjer, handlingsplaner och beslut
- I övrigt se revisionsfrågorna.

1.4 Avgränsning

Granskningen avgränsas till att omfatta för- och grundskolenämnden som huvudman för bland annat resursfördelningen i kommunen och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet som huvudman för driften av den kommunala grundskolan. Granskningen omfattar de kommunalt drivna grundskolorna.

1.5 Metod

Dataanalys har genomförts utifrån offentlig och lokal statistik på skolnivå. Vidare har granskningen genomförts genom analys av för granskningen relevant kommunintern dokumentation (styrdokument, rutiner, uppföljningar och protokoll) samt intervjuer med företrädare för förskole- och grundskolenämnden och produktionsutskottet, förvaltningsledning inom produktionsförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Rektorer och personal från tre av kommunens skolor har intervjuats. Skolorna har valts ut för att de har olika geografiska och storleksmässiga förutsättningar.

Totalt genomfördes fem intervjuer med totalt 16 personer. De intervjuade har fått möjlighet att sakgranska innehållet i rapporten.

2. Grundskolan i Österåkers kommun

Organisation

I Österåkers kommun finns 17 grundskolor, varav 13 drivs i kommunal regi. Förskole- och grundskolenämnden ansvarar för grundskolans verksamhet. På uppdrag av nämnden överser utbildningsförvaltningen verksamheten inom grundskolan.

För- och grundskolenämndens ansvarar enligt reglemente (reviderat av kommunfullmäktige 2019-04-29 §4:17) för verksamhet reglerad i skollagen, med särskilt avseende på det som i skollagen benämns "hemkommun" respektive "kommun", verksamhetsförlagd utbildning inom lärarutbildning (VFU) samt kommunens pedagogcentrum¹. Nämnden ansvarar inte över själva driften av grundskoleverksamheten, detta tillfaller kommunens produktionsutskott. Dock ansvarar nämnden för att, gentemot utskottet, upprätta särskilda direktbeställningar inom utskottets verksamhetsområden.

Nämndens uppgift uppges i reglemente även vara att, som myndighet, ansvara över finansiering, exempelvis fördela resurser till utförare av utbildning enligt kommunens riktlinjer och fastställda ersättningsnivåer, upprätta mål samt följa upp verksamheten. Enligt reglemente ska nämnden genom ett systematiskt kvalitetsarbete följa upp och utvärdera att verksamheten inom nämndens ansvarsområde bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, samt i enlighet med kommunens uppgifter enligt skollag eller annan författning.

Kommunstyrelsen ansvarar enligt reglemente (reviderad av kommunfullmäktige 2019-04-29 §4:17) för kommunalt bedriven verksamhet inom skola, vård och omsorg samt kultur och fritid. Styrelsen ansvarar över att leda och samordna skolväsendet och verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas samt tillse att uppföljning sker från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret. Enligt reglementet ansvarar Kommunstyrelsen, genom produktionsutskottet, för kommunalt bedriven verksamhet inom skola, vård och omsorg.

Nationell statistik

Statistik från Skolverket för läsåret 2018/2019 (se bilaga) visar bland annat att andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen varierar mellan skolenheterna. Från 50,8 procent på Rydbo skola och 94,7 procent på Margretelundsskolan. Genomsnittligt ligger de kommunala grundskolorna på 78,4 procent och därmed under riksnittet som är 80,9 procent lärare med högskoleexamen. Antalet elever per lärare varierar mellan 15,6 på

¹ Läs mer i avsnitt 3.3.

Margretelundsskolan och 9,1 på Röllingbyskolan. Snittet för de kommunala grundskolorna är 12,7 och något över genomsnittet för riket med 12,1 elever per lärare.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1 Ändamålsenliga förutsättningar

Revisionsfrågan ska svara på hur förutsättningarna ser ut i den kommunala grundskolan avseende likvärdiga personella resurser och ett likvärdigt arbete med stöd och stimulans.

3.1.1 Iakttagelser

Personella resurser

I förskole- och grundskolenämndens Budget 2020, plan 2021-22 (antagen 2020-01-28) framgår kommunfullmäktiges inriktningsmål "Österåker ska vara bästa skolkommun i länet", samt indikator för nämnden "Andel lärare med lärarlegitimation och behörighet". Målnivå avseende lärarbehörighet uppgår för 2020 till 80 procent.

Förskole- och grundskolenämnden beslutar om fördelning av tilldelad budget till förskola, grundskola, fritidshem och grundsärskola. Utbildningsförvaltningen fördelar därefter resurser till respektive skola (fristående och kommunala). Huvuddelen av de totala resurserna till grundskolan i Österåkers kommun fördelas som grundbelopp per elev. Utöver grundbeloppet tillkommer vissa riktade bidrag, exempelvis likvärdighetsmedel, viktade resurser och verksamhetsförstärkning.

Likvärdighetsmedel är ett statsbidrag som samtliga kommunala skolenheter kan ansöka om från produktionsförvaltningen (produktionsförvaltningen söker bidraget från Skolverket och fördelar ut till sina enheter medan friskolor själva söker från Skolverket). Enligt Skolverket ska statsbidraget för Österåkers kommunala skolor ska gå till att finansiera insatser för att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen som huvudmannen har valt utifrån en analys av lokala förutsättningar och behov: Personal, Kompetensutveckling, Lärverktyg, Elevhälsa och Övrigt. För 2020 uppgick statsbidraget för Österåkers kommun till 8 896 335 kronor.

Viktade resurser ges i form av ett så kallat SALSA-tillskott. Tillskottet mäts och fördelas till skolenheterna baserat på två faktorer, 1) föräldrarnas utbildningsgrad, samt 2) andel utlandsfödda på skolan. Under 2020 har totalt ca 10 mnkr betalats ut till olika skolor i SALSA-tillskott. Beslut om tilldelning fattas av skolchef på produktionsförvaltningen.

Utifrån de samlade medel varje skola får ansvarar rektor för att fördela resurser inom sin enhet, exempelvis avseende tjänstefördelning.

Enligt intervjuer har andel behöriga lärare i de kommunala grundskolorna totalt sett ökat samt skillnaderna mellan skolenheterna minskat sedan läsåret 2018/19. Detta bekräftas av statistiken i tabellen nedan. De skillnader som finns mellan skolenheter beskrivs av

produktionsförvaltningen inte vara så stora i praktiken då en obehörig lärare på en mindre skolenhet får större genomslag i statistiken än på en större skola.

Tabell 1. Andel behöriga lärare och antal elever per lärare.

	Lärare med pedagogisk högskoleexamen (%)	Elever per lärare
Riket	84,1	12,4
Österåker, kommunal huvudman	75,2	14,3
Bergsättraskolan åk F-3	88,3	17,9
Ljusterö skola åk F-9	68,5	11,7
Margretelundskolan åk F-9	86,2	15,8
Roslags-Kulla skola åk F-6	64,0	12,6
Rydbo skola åk F-6	68,9	13,6
Röllingbyskolan åk F-9	73,9	13,5
Sjökarbyskolan åk F-6	90,9	14,6
Skärgårdsstadsskolan åk F-9	85,9	16,0
Solskifteskolan åk F-9	73,4	13,9
Söraskolan åk F-9	84,6	13,7
Tråsättraskolan åk 4-9	74,6	13,1
Åkerstorpsskolan åk F-3	78,8	14,9
Österskärsskolan åk F-6	85,4	16,7

Källa: Österåkers kommun

I intervjuerna framkommer att det upplevs ha blivit något lättare att rekrytera behörig personal de senaste åren, även om landsbygds-/skärgårdsskolorna ibland får färre sökanden på grund av sämre trafikförbindelser. Vidare beskrivs att det i några fall förekommer att legitimerade lärare undervisar i ämnen de inte är behöriga i, exempelvis en legitimerad lågstadielärare som undervisar elever på mellanstadiet. I intervjuerna lyfts också svårigheter kring rekrytering till praktiskt estetiska ämnen, framför allt trä- och sylvärd samt musik, då dessa tjänster inte genererar en heltidstjänst. Skolorna uppges ha löst detta delvis genom att köpa in deltidstjänster från andra skolor i kommunen.

I intervjuer beskrivs att lärarna är anställda centralt i kommunen och att flytt av personal är möjlig för att exempelvis stärka upp behörighet på en annan skolenhet. Denna möjlighet används dock med försiktighet då det riskerar få personal att söka sig till andra kommuner istället.

Under 2018 centraliserades kommunens elevhälsa till att ligga under produktionsförvaltningen. Syftet med en centralt styrd organisation uppges i intervjuer vara att säkerställa att samtliga av kommunens skolor ges tillgång till elevhälsans kompetens. Den centrala elevhälsan leds av en elevhälsochef och består vidare av skolkuratorer, skolsköterskor, skolläkare, specialpedagoger, speciallärare samt skolpsykologer. Elevhälsan är organiserad på varje skolenhet, där rektor har stöd från ett lokalt elevhälsoteam innehållande representanter från den centrala elevhälsan.

Fördelning av elevhälsans personal per skolenhet presenteras i tabellen nedan:

Tabell 2. Fördelning elevhälsopersonal per skola.

Skola	Antal elever	Skol-sköterska	Skol-kurator	Skol-psykolog	Special-pedagog	Special-lärare	Ev övrig personal
Bergsättraskolan åk F-3	165	0,70	0,30	0,30	-	1,00	-
Ljusterö skola åk F-9	122	1,00	0,30	0,20	-	1,00	0,40
Margretelundsskolan åk F-9	511	0,80	0,75	0,50	0,80	1,00	1,00
Roslags-Kullaskolan åk F-6	81	0,25	0,20	0,20	-	-	0,80
Rydbo skola åk F-6	158	0,20	0,40	0,30	-	0,80	-
Röllingbyskolan åk F-9	206	0,50	0,50	0,30	-	2,00	-
Sjökarbyskolan åk F-6	336	0,70	0,50	0,30	-	2,00	-
Skärgårdsstadsskolan åk F-9	444	1,00	0,70	0,70	1,00	-	1,00
Solskifteskolan åk F-9	432	1,00	1,00	0,50	1,00	4,00	-
Söraskolan åk F-9	701	1,50	1,00	0,50	-	1,00	1,00
Träsättraskolan åk 4-9	434	0,80	0,80	0,30	-	1,00	1,00
Åkerstorpsskolan åk F-3	180	0,30	0,30	0,30	-	1,00	1,00
Österskärsskolan åk F-6	362	0,70	0,60	0,60	-	2,00	-
Centrala elevhälsan							

Källa: Österåkers kommun

Utöver ovan personal finns även en skolläkare på 75 procent, elevhälsochef 100 procent samt specialpedagog 100 procent inom den centrala elevhälsan. I intervjuer framkommer att införandet av den centrala elevhälsan har stärkt likvärdigheten i

kommunen avseenden tillgång till elevhälsans personal. Framför allt intervjuad personal från mindre skolenheter ser att behoven av elevhälsans kompetens tillgodoses mer likvärdigt idag. Andra positiva delar uppges vara att det skapats ett nätverk mellan skolenheterna kring elevhälsan, samt att det finns en central chef som ansvarar över elevhälsans kvalitet samt personalens kompetensutveckling. De intervjuade uppges att elevhälsan blivit dyrare med den centrala organisationen, då skolorna betalar för samtliga professioner även om behovet inte finns på alla skolor. Det innebär även vissa organisatoriska/schemamässiga utmaningar att "dela" på personal. Överlag uppges ändå den centrala organisationen gynna kommunens elever.

Tabell 3. Fördelning övrig personal per skola.

Skola	Biträdande rektor	Förstelärare	Studie- och yrkesvägledare	Studiehandledare på modersmål
Bergsätraskolan åk F-3	0	2	0	0,5
Ljusterö skola åk F-9	0,25	1,5	0,1	0
Margretelundskolan åk F-9	2	6	0	2,5
Roslags-Kulla skola åk F-6	0,25	1,5	0,1	0
Rydbo skola åk F-6	1	3	0,1	0,5
Röllingbyskolan åk F-9	1	1	0,2	1
Sjökarbyskolan åk F-6	0	3	0,15	0,5
Skärgårdsstadsskolan åk F-9	1	3	0,5	0,5
Solskifteskolan åk F-9	0	5	0,9	4
Söraskolan åk F-9	Rekrytering pågår	7	1	4
Träsättraskolan åk 4-9	1	7	0,85 ²	0,5
Åkerstorpsskolan åk F-3	0	1	0	0,5
Österskärsskolan åk F-6	0,9	4	0	0,6
Centrala elevhälsan	75%			

Källa: Österåkers kommun

² Tillfälligt tjänstledig 15 % denna termin. En heltidstjänst i normalfallet.

I tabellen ovan framkommer övrig personal vid skolenheterna. Enligt uppgift deltar studie- och yrkesvägledare vid behov i elevhälsoteamets möten kring enskilda elever.

Stöd och stimulans

Stödmaterial för arbetet med extra anpassningar, utredning av särskilt stöd och åtgärdsprogram framtaget av elevhälsochef 2019-12-18 är ett kommunövergripande rutindokument som riktar sig till samtliga kommunala skolenheter i kommunen. Syftet med rutinen är att utgöra ett stöd under hela processen för att utreda en elevs behov av extra anpassningar, särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram. Dokumentet omfattar information kring olika stödinsatser samt rutin för utredning, analys och bedömning av stödbehov, dokumentation och uppföljning. Det finns även hänvisningar till vidare blanketter/mallar att använda.

I intervjuer bekräftas att stödmaterialet är känt och implementerad i verksamheten. Arbetet beskrivs ha formaliserats och gjorts mer likvärdigt i och med den gemensamma rutinen. Vi har tagit del av åtgärdsprogram från tre skolor som samtliga är utformade utifrån de kommunala skolornas gemensamma mall.

Arbetet med extra anpassningar, stödinsatser av mindre ingripande karaktär som ofta ska genomföras inom ramen för den ordinarie undervisningen, genomförs enligt de intervjuade på ett likartat sätt i de kommunala grundskolorna. I första hand är det skolans pedagogiska personal som uppmärksammar om en elev är i behov av extra anpassningar. Elevhälsans personal beskrivs involveras tidigt i stödet.

Arbetsättet kring särskilt stöd, vilket avser insatser av mer ingripande karaktär, sker också enligt intervjuer på ett likvärdigt sätt i de kommunala grundskolorna. Om elevens behov inte kan tillgodoses inom befintlig undervisning initieras en utredning som behandlas i samarbete med skolans lokala elevhälsoteam. Åtgärdsprogram upprättas i de fall då utredning kommer fram till att behov av särskilt stöd föreligger. Varje skolenhet uppges följa upp ärenden kring elever i det lokala elevhälsoteamet varje vecka. Personal från den centrala elevhälsan finns också med vid dessa tillfällen varje till var tredje vecka. På en skola beskrivs att även övrig personal på skolan deltar i regelbundna elevhälsomöten för att diskutera frågor kring anpassning av undervisningen för elevers olika behov.

Av uppgifter från tre skolor bekräftas att rektor har insyn i vilka elever som befaras att inte uppnå målen samt att de elever som är i behov av särskilt stöd också får ett åtgärdsprogram.

Dokumentation avseende extra anpassningar och särskilt stöd ska läggas i elevens akt i det digitala journalsystemet Profdoc Medical Office (PMO). Av intervjuer framgår att PMO som dokumentationsverktyg är slutet till elevhälsans personal. Detta resulterar i att dokumentation förs i två parallella processer, både av elevhälsans personal i PMO, samt av pedagogisk personal vid skolan för att de ska kunna ha inblick i arbetet.

Resurser för särskilt stöd tilldelas de kommunala grundskolorna i huvudsak inom ramen för grundbeloppet men även i form av så kallad verksamhetsförstärkning. En gång per termin äskar varje skola verksamhetsförstärkning inför nästkommande termin. Produktionsförvaltningen beslutar sedan om hur medlen fördelas. Av skolans underlag ska det bland annat framgå vilka framgångsrika åtgärder som vidtagits innevarande termin samt planerade insatser framöver. I intervjuer uppges att formuläret för äskande sett olika ut från termin till termin. Skolornas representanter framför en oro för att verksamhetsförstärkningen tenderar att till allt större del bygga på om eleverna har en diagnos. Intervjuad personal vill gärna se att ett större fokus ligger på redovisning av insatser på gruppnivå istället för dagens betoning på individens problematik.

Extra stimulans avser insatser för de elever som når uppsatta kunskapskrav och enligt skollagen har rätt att utmanas utifrån sina förutsättningar. Enligt uppgift från intervjuer förs ofta dialoger i skolornas lokala elevhälsoteam kring stimulans. Arbetet med att stimulera elever beskrivs följa samma processer som extra anpassningar och särskilt stöd - den ansvariga läraren ska i första hand anpassa undervisningen för att sedan vända sig till elevhälsan vid behov av ytterligare insatser.

3.1.2 Bedömning

Revisionsfråga 1: Säkerställer förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet ändamålsenliga förutsättningar genom styrning och ledning av verksamheten?

Vi bedömer att revisionsfrågan är uppfylld. Vi konstaterar att rektor beslutar om den interna tjänstefördelningen utifrån de medel som tilldelas den kommunala skolenheten i form av grundbelopp och verksamhetsförstärkning samt andra sökbara och viktade resurser.

Vi ser i den nationella statistiken och kommunens egen statistik att tillgången på personal till del skiljer sig åt mellan enheterna. Vi konstaterar dock att tillgången till behörig pedagogisk personal, elevhälsopersonal och övrig personal uppfattas som likvärdigt fördelad inom kommunens verksamheter av representanter från verksamhetens olika nivåer.

Vi konstaterar att det finns en gemensam rutin för de kommunala grundskolorna och ett implementerat arbetssätt på skolenheterna för extra anpassningar och särskilt stöd som förefaller likvärdigt. Vi noterar att det inte finns skriftliga rutiner avseende arbetet med att säkerställa extra stimulans för de elever som är i behov av det. Av intervjuer framkommer dock att dessa elever uppmärksammas inom arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

3.2 Uppföljning och analys

Revisionsfrågan ska redogöra för den uppföljning och analys som förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet tar del av. Huvudmannen ska enligt skollagens fjärde kapitel och bestämmelser om det systematiska kvalitetsarbetet, systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och

utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras på enhets- och huvudmannanivå.

Enligt *Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram* ska huvudmannen regelbundet förvissa sig om att rektorn för en skolenhet har tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd.

3.2.1 Iakttagelser

Struktur för uppföljning

Under 2018 genomförde Skolinspektionen en tillsyn avseende förskoleklass och grundskola i Österåkers kommun. Skolinspektionen konstaterade att det fanns brister i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för grundskolan och i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

Uppföljningsverktyget Stratsys har tidigare använts i vissa avseenden men från och med läsåret 2019/2020 har det använts av alla kommunala grundskolor för dokumentation av kvalitetsarbetet. Enligt intervju har stora förändringar genomförts i strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet med start i juni 2020, bland annat avseende vad enheterna ska följa upp. Förvaltningen ska utifrån skolornas redovisningar sammanställa underlag. Produktionsutskottet och förskole- och grundskolenämnden ska framöver ha tillgång till Stratsys och kunna ta del av enheternas och förvaltningens uppföljning och planering av verksamheten.

Med anledning av coronapandemin har inplanerat informationsmöte med kommunstyrelsen och nyckelpersoner inom verksamheterna våren 2020 inte gått att genomföra.

Österåkers kommun använder sedan 2017 en uppföljningsmodell Med målen i sikte (MMIS). Modellen används för uppföljning av kommunens mål Trygg miljö samt Bästa skolkommun, och bygger främst på en enkätundersökning som genomförs två gånger per år riktad mot elever, och kompletteras med en årlig enkätundersökning riktad till skolans personal. Alla elever i årskurs F-9 ges möjlighet att svara på enkäten, där frågeområdena fokuserar på läroplanens mål trygghet, delaktighet och lärande. Utöver uppföljning av kommunens mål ska MMIS fungera som ett komplement till enheternas systematiska kvalitetsarbete och förskole- och grundskolenämndens samt kommunstyrelsen genom produktionsutskottets uppföljning och insyn.

Personella resurser

I förskole- och grundskolenämndens verksamhetsberättelse för 2019 (behandlad av nämnden 2020-03-03 §2:3) framgår uppföljning av förskole- och grundskolenämndens indikator "Andel lärare med lärarlegitimation och behörighet". Utfallet för 2019 uppgick till 70 procent och således nåddes inte målvärdet om 80 procent. Det framkommer vidare att grundskolor i kommunal regi ligger i spannet mellan 42-90 procent avseende lärare med lärarbehörighet. Motsvarande siffra för fristående skolor redovisas till 25-57

procent. I granskning av nämndens protokoll framkommer ingen övrig rapportering avseende fördelning av personella resurser på enhetsnivå för läsåret 2019/2020.

Kommunstyrelsen följer upp lärarbehörighet på aggregerad nivå inom ramen för kommunens delårsrapport och årsredovisning i och med förskole- och grundskolenämndens resultatmål. I granskning av kommunstyrelsens protokoll framkommer ingen övrig rapportering avseende fördelning av personella resurser på enhetsnivå för läsåret 2019/2020.

I granskning av produktionsutskottets protokoll framkommer ingen rapportering avseende fördelning av personella resurser per enhet för läsåret 2019/2020. I sakgranskning beskrivs att produktionsutskottet löpande tar del av information gällande personella resurser, ekonomi, lärarbehörigheter mm.

Vi har i granskningen tagit del av *Skolchefernas sammanfattande analys av de kommunala grundskolorna Systematiska kvalitetsarbete, Läsåret 2018/2019* (upprättad av produktionsförvaltningen 2019-08-21). I den framgår att lärarbehörighet på aggregerad nivå för kommunala skolor i Österåker kommun uppgår till 78 procent. Det framkommer vidare att 75 procent av modersmåslärarna saknar lärarlegitimation samt att det finns svårigheter att anställa legitimerade vikarier. Förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet har inte tagit del av skolchefernas sammanfattande analys av det systematiska kvalitetsarbetet 2018/2019.

Den sammanfattande analysen av grundskolornas systematiska kvalitetsarbete läsåret 2019/2020 är vid tidpunkten för granskningen inte färdigställd eller politiskt behandlad.

I intervjuer lyfts att uppföljning av personella resurser på förvaltnings- och skolnivå sker inom ramen för dialogmöten. Dels sker enskilda avstämningsmöten med rektor och skolchef en gång i månaden då bland annat personalsituation och uppföljning av elevernas resultat följs upp. Dels sker dialog i arbetsorganisationsmöten gemensamt för hela grundskolan samt i basgrupper om fem till sju rektorer.

Vi har tagit del av tre skolenheters uppföljning i Stratsys för läsåret 2019/2020. Dessa innehåller ingen systematisk redovisning av skolans personella resurser.

Stöd och stimulans

Förskole- och grundskolenämnden har i nämndens verksamhetsberättelse 2019 tagit del av övergripande beskrivning av hur resurser för tilläggsbelopp/verksamhetsförstärkning fördelas. I verksamhetsberättelsen finns även en redogörelse av grundskolornas samlade resultat i Med Målen i Sikte.

Kommunstyrelsens produktionsutskott har enligt protokoll tagit del av motsvarande redogörelse av grundskolornas samlade resultat i Med Målen i Sikte.

I *Skolchefernas sammanfattande analys av de kommunala grundskolorna Systematiska kvalitetsarbete, Läsåret 2018/2019* (upprättad av produktionsförvaltningen 2019-08-21)

nämns att de extra anpassningar, särskilt stöd samt åtgärdsprogram som gjorts under läsåret har påverkat elevernas måluppfyllelse positivt. Avseende elevhälsans arbete framgår analys gällande att elevhälsans fördelning av resurser i och med centraliseringen fördelas likvärdigt mellan skolorna. Fokus för läsåret 2019/2020 uppges vara att utveckla nya arbetssätt och rutiner för att stötta pedagoger och personal vid skolorna. Underlaget har inte redovisats för vare sig förskole- och grundskolenämnden eller kommunstyrelsen genom produktionsutskottet.

Som ovan nämnt är analysen av grundskolornas systematiska kvalitetsarbete läsåret 2019/2020 vid tidpunkten för granskningen inte färdigställd.

I de tre skolenheternas uppföljning i Stratsys för läsåret 2019/2020 framkommer kortfattade beskrivningar av arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

3.2.2 Bedömning

Revisionsfråga 2: Görs dokumenterade uppföljningar och analyser som redovisas till förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet?

Vi bedömer att revisionsfrågan inte är uppfylld. Vi konstaterar att strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet under läsåret 2019/2020 inte gett förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet en samlad och uppdaterad bild av de kommunala grundskoleenheternas olika resultat, centrala förutsättningar och behov. Vi anser att det delade huvudmannskapet mellan förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet innebär en otydlighet i vilken instans som systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen, vilket innefattar en inblick på enhetsnivå.

Det görs en dokumenterad uppföljning till förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen på aggregerad nivå avseende personella resurser i relation till förskole- och grundskolenämndens mål avseende lärarbehörighet. Förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet har dock inte tagit del av dokumenterad uppföljning och analys av fördelning av personella resurser på enhetsnivå.

Vi konstaterar att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet inte har tagit del av någon uppföljning av utfallet för verksamhetsförstärkning på enhetsnivå eller övrig uppföljning och analys avseende extra anpassningar och särskilt stöd. Det saknas därför underlag som i enlighet med Skolverkets allmänna råd säkerställer att huvudmannen har en bild av om rektorn för en skolenhet har tillräckliga resurser för att leva upp till skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd. Vi konstaterar att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet inte tar del av dokumenterad uppföljning och analys avseende elever i behov av extra stimulans.

3.3. Åtgärder för bristande likvärdighet

Revisionsfrågan ska besvara om förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet vidtagit adekvata åtgärder vid bristande

likvärdighet. Huvudmannen ska enligt skollagens fjärde kapitel och bestämmelser om det systematiska kvalitetsarbetet, systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt *Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram* ska huvudmannen skapa rutiner för att undersöka att arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd fungerar på skolenheterna och i förekommande fall vidta nödvändiga åtgärder.

Skolinspektionens tillsyn 2018

I sin tillsyn 2018 konstaterade Skolinspektionen att det fanns brister i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för grundskolan och i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionen påpekade att huvudmannen inte följer upp att eleverna ges de anpassningar, de extra anpassningar eller det särskilda stöd som de är i behov av. Huvudmannen ansågs också behöva vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att alla elever får de anpassningar, extra anpassningar och särskilt stöd, som de är i behov av.

Tillsynen visade bland annat att det på flera skolor saknas tillgång till utrymmen och mindre grupper för att tillgodose elevers behov av anpassningar, extra anpassningar och särskilt stöd. Det innebär en risk för att elever inte har tillgång till de lokaler på sin skolenhet som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna fyllas, samt för att ge elever de anpassningar, extra anpassningar och särskilt stöd som de är i behov av.

3.3.1 Iakttagelser

Personella resurser

I huvudmannens svar till Skolinspektionen september 2018 framkommer att inrättandet av en central elevhälsa hösten 2018 ska stärka en likvärdig tillgång till elevhälsan. Detta bekräftas i intervjuer också vara resultatet av den centrala elevhälsan (se revisionsfråga 1).

Stöd och stimulans

Införandet av den centrala elevhälsan ska enligt huvudmannens svar till Skolinspektionen 2018, förutom likvärdig tillgång till elevhälsan, också innebära att arbetssätt och metoder blir mer likvärdiga. Detta har också bekräftats i intervjuer vara den praktiska effekten gällande arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och stimulans.

Från skolchefernas analys av det systematiska kvalitetsarbetet 2018/2019 framgår att det under höstterminen 2019 rekryterats en specialpedagog till den centrala elevhälsan som har till uppgift att kartlägga skolans specialpedagogiska insatser. Syftet är att i samarbete med elevhälsochef samt enskilda rektorer sätta in eventuella åtgärder för högre målluppfyllelse.

Sedan 2016 finns Pedagogcentrum, organisatoriskt placerat under förskole- och grundskolenämnden, som är ett resurscentrum och avser fortbildning inom förskolans och grundskolans uppdrag. Verksamheten vänder sig till pedagoger, skolledning och huvudmän. Insatser genom pedagogcentrum finansieras genom likvärdighetsmedel och kan bestå av bland annat praktisk handledning med elever och lärare, handledning av specialpedagog för ett arbetslag eller utlåning av språkstimulerande material. Inför 2020 förstärktes Pedagogcentrum med 3 mnkr för fokus på området särskilt stöd och tillgängligt lärande.

Enligt *Verksamhetsplan Pedagogcentrum 2020* ansvarar rektor för kontakt med pedagogcentrum för upplägg kring sin verksamhet. Fokusområden för 2020 är enligt verksamhetsplanen elevhälsa, problematisk skolfrånvaro, läs- och skrivgarantin för förskoleklass, programmering samt Österåkers matematiklärarnätverk.

Vid intervjuer lyfts matematiklärarnätverk som en löpande åtgärd för att gynna elever i behov av extra stimulans. Nätverket är en samverkan mellan grundskolan och gymnasiet och innebär en möjlighet för elever med ett matematikintresse att utmana sina kunskaper med gymnasiekurser. Matematiknätverket riktar sig till elever i årskurs 8 och 9. En matematikutvecklare finns anställd inom Pedagogcentrum på 25 procent.

Till följd av Skolinspektionens inspektion 2018 gav produktionsutskottet produktionsförvaltningen i uppdrag att utreda hur verksamheten i form av resursgrupper kan möta elever i behov av extraordinärt stöd. Produktionsutskottet beslutade 2020-06-01 om att inrätta en resursgrupp kallad Minirosen riktad till elever i årskurs 1-6. Resursgruppen har plats för tio till tolv elever. Beslutet innebar även att kommunens befintliga resursgrupp riktad mot elever i årskurs 7-9 (Solrosen) samt den nya resursgruppen Minirosen blev en egen organisation med gemensam ledning.

I intervjuer lyfts att det pågår en process med att införa ett nytt dokumentationssystem, *Unikum*, för dokumentation kring elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Unikum syftar till att åtgärda behovet av den dubbla dokumentation som behöver upprättas idag för att berörd personal ska ha inblick i elevernas stöd. En ny lärplattform för verksamhetsplanering, styrning och uppföljning har implementerats inför höstterminen 2020. Lärplattformen innehåller Unikum, Skola 24³ samt Tempus⁴. Lärplattformen är i drift per HT 2020. Initialt har det funnits brister vad gäller inloggningsrutiner samt databaskvalitet som försenat vissa skolors implementation.

3.3.2 Bedömning

Revisionsfråga 3: Vidtar förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet?

Vi bedömer att revisionsfrågan delvis är uppfylld. Vi konstaterar att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet vidtagit åtgärder

³ Närvaroregistrering grundskolan.

⁴ Närvaroregistrering fritidshem.

utifrån Skolinspektionens tillsyn 2018. Åtgärderna syftar till att stärka likvärdigheten avseende tillgången till elevhälsa och strukturen för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Under det senaste året har kommunstyrelsen genom produktionsutskottet även fattat beslut om att inrätta ytterligare en resursgrupp för att möta elevers behov av särskilt stöd.

Vi kunde i revisionsfråga två konstatera att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet inte tar del av löpande dokumenterad uppföljning och analys avseende enheternas olika förutsättningar gällande personella resurser samt stöd och stimulans. Därmed anser vi att det saknas förutsättningar för huvudmannen i form av förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet att analysera och besluta om åtgärder utifrån uppkomna behov på längre sikt. Genom ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete kan en huvudman regelbundet och systematiskt följa verksamheten och vidta åtgärder som bygger på egna analyser och lokala förutsättningar.

4. Revisionell bedömning

PwC har på uppdrag av Österåkers kommun förtroendevalda revisorer genomfört en granskning avseende likvärdig skola. Syftet med granskningen har varit att bedöma om förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet säkerställt en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i skolan avseende att personella resurser fördelas utifrån elevernas förutsättningar och behov, samt insatser för stöd och stimulans. Det innebär att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet ska säkerställa att det inte finns skillnader mellan skolorna och eleverna. Granskning har även syftat till att bedöma om den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Vår samlade revisionella bedömning är att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet inte helt har säkerställt en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdig skola. Vår bedömning baseras på de för granskningen antagna revisionsfrågorna.

Revisionsfråga	Kommentar	
Säkerställer förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet ändamålsenliga förutsättningar genom styrning och ledning av verksamheten?	Uppfylld	
Görs dokumenterade uppföljningar och analyser som redovisas till förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet?	Ej uppfylld	
Vidtar förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet adekvata åtgärder vid bristande likvärdighet?	Delvis uppfylld	

4.1 Rekommendationer

Utifrån granskningens iakttagelser lämnar vi följande rekommendationer till förskole- och grundskolenämnden samt kommunstyrelsen:

- Säkerställ att de nya formerna för det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs på ett sådant sätt att det är förenligt med skollagen och Skolverkets allmänna råd. Det innebär ett förtydligande i att förskole- och grundskolenämnden och kommunstyrelsen genom produktionsutskottet, utifrån sina respektive uppdrag som huvudman, systematiskt och kontinuerligt planerar, följer upp, analyserar och vidtar åtgärder inom verksamheten utifrån identifierade brister på enhets- och huvudmannanivå. Ett alternativt förfarande kan vara att antingen förskole- och grundskolenämnden eller kommunstyrelsen genom produktionsutskottet får ett tydligt ansvar för huvudmannans hela systematiska kvalitetsarbete.

5. Bilagor

Granskad dokumentation

- Blankett Anmälan att starta utredning av en elevs behov av särskilt stöd
- Blankett Beslut om att avsluta åtgärdsprogram
- Blankett Beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram
- Blankett Extra anpassningar
- Blankett Likvärdighetsmedel 2020
- Blankett Utredning av en elevs behov av särskilt stöd
- Blankett Utvärdering av åtgärdsprogram
- Central Elevhälsoplan Läsåret 19/20
- Förskole- och grundskolenämndens Budget 2020, plan 2021-22
- Skolchefernas sammanfattande analys av det systematiska kvalitetsarbetet, Läsåret 2018-2019
- Stödmaterial för arbetet med extra anpassningar, utredning av särskilt stöd och åtgärdsprogram
- Verksamhetsplan för studie- och yrkesvägledning
- Verksamhetsplan Pedagogcentrum 2020

Statistik från Skolverket från läsåret 2018/2019

	Lärare med högskole- examen (%)	Lärare med specialpedagogisk högskoleexamen (%)	Elever per lärare	Elever i åk 7-9 per SYV
Riket	80,9	4,9	12,1	484,2
Österåker, kommunal huvudman	78,4	2,3	12,7	274,5
Österåker, enskild huvudman	66,3	1,2	13,7	826,0
Bergsätterskolan åk F-3	92,6	7,4	11,2	-
Ljusterö skola åk F-9	69,9	-	12,5	53,0
Margretelundskolan åk F-9	94,7	3,6	15,6	-
Roslags-Kulla skola åk F-6	70,1	-	12,5	-
Rydbo skola åk F-6	50,8	8,8	11,5	-
Röllingbyskolan åk F-9	64,2	5,2	9,1	540,0
Sjökarbyskolan åk F-6	93,2	4,9	15,1	-
Skärgårdsstadsskolan åk F-9	86,8	-	13,8	185,0
Solskifteskolan åk F-9	87,0	2,7	14,8	463,3
Söraskolan åk F-9	79,3	-	13,0	432,0
Tråsätterskolan åk 4-9	72,9	-	12,9	309,0
Åkerstorpsskolan åk F-3	84,8	-	13,4	-
Österskärsskolan åk F-6	75,1	4,1	12,6	-

Källa: Skolverket.

2020-09-30

Henrik Fagerlind
Uppdragsledare

Ellen Röllgårdh
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Österåkers kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2020-01-23. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.